Ч. 78. Чернівцї, вівторок дня 9. (21.) квітня 1896. Рочник XII.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Для вдів по сьвящениках.

(Промова пос. Олександра Барвіньского, виголошена в Палатї послів дня 15-го с. м. при дискусиї над проектом закона о пенсиях цивільних урядників і слуг державних).

Висока Палато! По основних виводах моїх передбесїдників обмежу ся лиш на короткі замітки. Предложенем проекту закона о пенсиях цивільних урядників державних, учителїв державних, слуг, як також вдовиць і сиріт по них, відповіло правительство довгу ожиданому бажаню і тим приложило руки до того, щоби на будуче судьбу вдовиць і сиріт по урядниках забезпечити, тисячам урядників, учителїв і слуг державних за їх вірну і ревну службу дати вигляди на лїпшу будучність і зарадити теперішній кривдї.

Предложене правительства приняв длятого з вдоволенем цїлий стан урядничий. Правительству належить ся щира подяка за то, що оно вислухало висказуваних нераз у всїляких кругах урядничих і в товариствах та вічах урядничих справедливих жадань і предложило управильнене пенсий, відповідаюче нинїшним відносинам часу.

Що правда, предложений проект закона містить в собі не одно покривджене, котре правительство, як єму здавало ся, не могло усунути з огляду на фінанси. Передовсїм потерпіли від проекту правительства тяжко вдовицї і сироти по урядниках державних, котрі вже побирають пенсиї, бо що-до них закон сей не має дїлаючої взад сили, і потреба більше як пять мілїонів риньских, щоби сим вдовицям і сиротам забезпечити добродїйства сего нового закона.

Треба длятого з признанем зазначити, що комісия буджетова в рамках того, що дасть ся осягнути, полїпшила побори пенсийні бодай 25-процентовим підвисшенем для вдовиць, котрі вже побирають пенсию, і що правительство на сю постанову пристало.

Однакож обтяжене скарбу державного було би дуже мале, коли-б признано побори після теперішного управильненя також і тим особам, котрі в часї від предложеня сего закона аж до єго правосильности повдовіли або осиротїли. Позваляю собі то порушити і просити ц. к. правительство, виробити для таких вдовиць і сиріт в дорозї ласки побори після нового управильненя пенсий.

Крім того було би також конечним зробити пільгу в дотеперішних законних постановах, після котрих лиш вдовицї з четверо дїтьми дістають додатки на виховане, в котрій то справі комісия буджетова не поставила нїякого внесеня з браку потрібного материялу, після котрого могла би була бодай в приближеню обчислити потрібну на видаток суму.

Значна кривда містить ся в постановах §. 10 проекту закона, після котрого пенсийні побори вдовиць і сиріт по урядниках померших на пенсиї, не сьміють переходити нормального пенсийного побору мужа взглядно отця. Длятого справедливо підносить ся в пропамятнім письмі „товариства австрийских урядників державних“, що тим вимір пенсий для сих вдовиць і сиріт зроблено зависимим від часу служби померлого і що припадкова подія, що якийсь урядник, по котрім має ся право до пенсиї, помер в станї спочинку, стаєсь причиною неоднакового з кимсь поступованя; се обмежене дотикає як-раз найбіднїйших урядників найнизших кляс ранґи, в котрих пенсиї мужчин при передчаснім спенсіонованю суть найменьші, що зі взгляду на установлений в сїм законї для всїх урядників обовязок, причиняти ся однаково до пенсий, не єсть оправданим. Було би длятого зовсїм справедливо, щоби §. 10, котрий задля дуже рідкого передчасного пенсіонованя австрийских урядників державних і лиш спорадично прийде ся уживати, зовсїм вичеркнено.

Згадане товариство урядників державних вказує також зовсїм слушно на то,

---

2)

БИТВА.

Нарис з природи

Ольги Кобилянської.

(Дальше).

— Гурра!

Лїс задрожав.

— Тут лїс займемо!

Розляг ся відгомін: „зай-ме-мо!“

— Тут ударити!

Проникливий окрик жаху проніс ся: „ударити!“ Топори заблисли в півсьвітлї, і неначе один удар пішов гук лїсом...

Лякливо затріпотали ся недалеко пташенята і — по раз перший відбились в нерухомій поверхни морского ока иньші з'явиска, як шпилї дерев і склепінє.

. . . . . .

Вперед молоді.

Многонадїйних змірено.

Тих, що були однакового зросту, однаково здорові і стрункі, стято і обдерто з зеленої одежі. Коли їх по обох кінцях однаково спилено, зложено з них в вузкій долинї межи горами і майже поверх потока — дорогу. Там, де желїзної дороги не могли дальше повести, мусїли они службу робити.

Один пень укладали тїсно біля другого. Таким чином робили дорогу для прочих трупів. Она тягнула ся довго в скрутах межи двома пасмами гір і сумно було на ню подивити ся. По тій дорозї мали відтак перевозити столїтних великанів..

Коли їх уставлювано рядом на земли, діставали в голову і в ноги удари сокирами, щоб приставали рівно один до другого і були мостом на землї. З них витїкала кров. Потік, що біг близько них, втиснувсь під них, витїкав лагідно зпоміж них, обмивав їх і забирав їх кров з собою. Місцями, де соняшне проміне гралось з єго перлами, усїдала ся она на єго каміню і закрасила єго на всї часи темно-понсовою барвою...

. . . . . .

Поки наємники упорались з тим всїм, пройшов довгий час і вони самі майже здичіли. Не сходили нїколи в доли, і не стрічали ся майже нїколи з жінками. Свою одежу намочили в дехти, а борода і волосє виросли в них довгі і надали їм дикий вигляд.

Желїзницею діставали що тижня харч і що потребували до житя, а перед вихром і студенею хоронили їх колиби, сплетені з обтятих соснових галузий, що лежали в округи в великім подостатку.

З дерев поздирані кори, пересякнені живицею, що сушились на сонцю немов величезні брунатні звитки паперу — запалювано вечером по лївій і правій сторонї на вершинах, і они палахкотїли червоними жадними язиками, яко гасло жизни наймитів.

Так прибирали ся они до бою з столїтними.

Врештї прийшла черга і на тих.

Ніч перед тим... се була сьвітлом упоєна ніч... місяць збільшив ся в великий матово-червоний круг.

В тишинї, що зростала ся з темнотою, здавали ся гори з своїми темними безмежними лїсами пристановиском для стоїчного спокою. Місячне сьвітло пронизало ніжно-синяві нічні мраки, розсьвічувало далечину і неначе удїляло ся верхам дерев, що стояли на найвисших шпилях гір. Дерева змінили ся в єго сяєві і, здавало ся, в нїм розпливали ся...

Деякі попростягали свої стрійні рамена широко до небес, нїби о що благали.

Лиш деякі?

Скілько їх тут було — а їх було так богато, що нїхто не був в силї їх счислити — то всї виганялись в гору і благали о житє! Навіть воздух був повний того бажаня! Він пах спрагою о „ще більше“ і здавав ся віддихом тисячок і тисячок істот, жадних житя.

Самий запах, що розходив ся з глубини лїса, нагадував упоюючу роскіш, саму пригарну повну зрілість, та поривав і тих з собою, що стояли доси в непорочно скритім дожиданю, зберегаючи бажанє жити повною мірою як соромливу тайну.

Папороть заговорила пророчим шелестом; чашки найнепорочнїйших цьвітів розвинули ся в викінчені цьвіти. Обава, що они могли би завтра перестати жити, збудила в них жаданє показати ся в послїдний раз один другому в повній красї. Завтра може будуть уже потолочені, їх корони поломані і позбавлені листя. Завтра може не

що порушену на вічу урядників 1889 р. уплату удїлів пенсийних зі сторони урядників, переняту також і до проєкту правительства, не переведено раціонально та вимірена за високо, тим більше, що урядник крім сеї уплати буде ще мусїв платити таксу службову задля єго претенсиї до пенсиї.

В пропамятнім письмі віча урядників державних предкладали ся удїли для доповненя фонду пенсийного проґресивного і після того, як хто буде в силї платити, та якої пенсиї може сподївати ся; тимчасом отсей проєкт закона накладає на всїх урядників однаковий удїл по три процент. Та постанова обтяжила би урядників занадто таксою службовою і трипроцентовими удїлами на пенсию, підчас коли скарб державний мав би покривати лиш дуже малий удїл всего запотребованя у висотї 17 процент. Треба би длятого конче бажати, і було би то зовсїм слушно і справедливо, щоби удїл пенсийний був установлений після проєктованого в пропамятнім письмі віча урядників з 1889 р. проґресивного виміру у висотї півтора процентy в XI. і X. клясї ранґи аж до 3 проц. в II. і I. клясї ранґи.

(Конець буде.)

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 20-го квітня 1896.

Відповідь. В *Дїлї* з 18-го с. м. находимо на вступі „заяву з Буковини“, в котрій „один зміж черновецких Русинів“, а як *Дїло* додає, „знаний Русин-народовець“, закидує *Буковинї* клевету. Шкода, що той знаний народовець не підписав ся повним іменем, а то справдї може ми й не знаємо, що ту між собою маємо якогось ґенїяльного полїтика, розумнїйшого за всїх. Ми в статї „Говори до гори“ написали, що „ми тут громадою радимо над тими статями („Полїтика реальна“), а противники збувають раду черновецкої громади мовчанем“. Отже на се „знаний народовець“ пише в *Дїлї*, що черновецка громада „низькими ідеалами“ *Буковини* не одушевляє ся, а над статями нашими „думає“ пять чи шість людий. „Ті люди — пише він — творять самі собою комітет редакцийний, котрий свої наради старанно укриває від сьвітла денного і не допускає нїкого з громади черновецкої, хто би міг єму противорічити. (Видумка! — *Ред.*)

По друге: Громада черновецка, що складає ся з інтелїґенциї і міщаньства, а також загал Русинів буковиньских — не дали нїгде і нїколи повномочія (!) видавати *Буковину* на теперішний єї лад — бо їх навіть не питано о се. Противно — є певність, що воля народу, коли-б мала нагоду обявити ся на вічу, осудила би провідні ідеї і поступоване *Буковини* як найстрожше.

По третє: Прибиранє фірми товариства „Руска Рада“ є млаве і нїчо не значуче. Велика більшість інтелїґенциї і цїлий нарід — з дуже малими виїмками — не беруть участи в тім товаристві.

Таким чином наведені повисше слова *Буковини* є ложні і можуть лиш обаламутити земляків мало знаючих або й цїлком не знаючих відносини черновецкої громади.“ До сеї заяви додало *Дїло* кілька уваг, нїчим не замітних.

На се, розуміє ся, і ми мусимо дати від себе заяву. Заявляємо отже, що коли *Дїло* разом зі своїм дописувателем бажає дурити себе, що і в Чернівцях і на Буковинї суть такі самі опозиціонїсти, як в Галичинї, а специяльно в редакциї *Дїла*, то єму з того самодурства нїчо не прийде, а ми лиш маємо з того потїху. Галичани все мало займали ся Буковиною, мало знають про ню, і хто з них ще й тепер каже, що наша полїтика навіть ту на Буковинї не відповідна, той дає доказ крайного незнаня наших буковиньских обставин. Ми о тих обставинах писали нераз і повтаряти тепер не думаємо. Кого не переконали наші статї, воля єму дурити себе і других.

Звістна річ, статий в *Буковинї*, котра щодня виходить, не може укладати вся громада, але дописуватель *Дїла*, коли бував вечерами в Народнім Домі в Чернівцях, міг дуже часто чути, як перед друком прилюдно відчитують ся і поправляють ся більше важні статї. І тодї воля кождому забирати слово та казати свою думку. Але дивна річ, з такою думкою, яку висказує дописуватель, він анї разу не виступив; ми єго нїколи не чули і тому підозріваємо, що те все містифікация або витвір зблязованого, оглупілого при горівцї студента.

Прихильність Буковинцїв що-до нашої ґазети проявляє ся найлучше тим, що *Буковина* єсть найбільше розширеною часописию в нашім краю; як би не подобала ся, то би єї не читали. „Воля народу, коли-б мала нагоду обявити ся на вічу, осудила би провідні ідеї і поступоване *Буковини*“ лише тодї, коли-б віче було зложене з самих таких людий, як дописуватель *Дїла*, а таких на щастє тут ледви кількох. Впрочім жаден „нарід“ не видає ґазети, нарід має лише вибір поміж ґазетами.

Товариство „Руска Рада“ справдї поки-що млаве, та не диво: громада черновецка маленька, а роботи богато, правдива сьвідомість народна істнує мало що більше десятьох лїт, анальфабетів пропорціонально більше, як в Галичинї, а кромі того є ту людцї, що знають лише писати критики по чужих чосописях, а самі з патріотичної розпуки вибирають ся до Дальмациї або Босни на добрі посади, бо на Руси для їх широкої вдачі за тїсно, і они, великани, не мають що тут робити. Але проте ми тут за послїдних кілька лїт розвинули ся так, як жадна руска сторона в Галичинї. Сего факту нїхто не заперечить.

Кінчимо нашу заяву, ґратулюючи *Дїлу* до єго самодурства. Коли оно слїпе, то ще другі люди видять наше поступованє. Гірке буде колись розчарованє єго, а поки-що може „тїшити ся“ погордою черновецкої громади і буковиньских Русинів разом із своїм „знаним“ дописувателем...

З росийского консуляту в Чернівцях. Новоіменований консул, штатский совітник Павло Віґель-Панчулїдзев приїхав вже до Чернівцїв, щоби перебрати управу місцевого росийского консуляту. Дотеперішний консул в Чернівцях, штатский совітник Ґораінов, від'їзджає дня 22-го с. м. до Відня, куда він перенесений яко ґенеральний консул.

Відзначенє. Старший учитель в Коломиї, Николай Дверницкий одержав золотий хрест заслуги.

Резолюция пос. Барвіньского в справі пенсий для вдовиць і сиріт по гр. кат. і православних сьвященикаx відослала палата послів до буджетової комісиї, де она буде трактована разом з законом о конґруі для гр. кат. і православного духовеньства. — Інтересну промову пос. Барвіньского в сїй справі подаємо на вступнім місци.

Право виборче для жінок. Сими днями була у президента мінїстрів ґр. Баденїого депутация жінок і вручила єму петицию, в котрій жадає ся для жінок признаня виборчого права. Ґр. Баденї приняв депутацию дуже прихильно і заявив, що в принципі він годить ся на то жаданє і що треба би лише постарати ся о услівя для признаня виборчого права. Зрештою правительство застановить ся над сею справою.

Вироби з соломи на Буковинї. Чужі держави поставили до нашого правительства запитанє, як стоять вироби з соломи в Австриї. З

буде вже нїхто знати, що они були, і що були гарні!...

Лїсова земля оживила ся сьвітляками, що блестїли на єї темно-зеленім тлї немов краплї сьвітла, а безлїч сверщків перекликувала ся, відповідала собі і не хотїла нїяк умовкати.

Панував настрій такий, як би всї виступили з себе і безвзглядно розбуяли ся їх чутя, котрі приглушував лише глубокий супокій ночи. Сьміх самого здорового житя, змішаний з тяжкими слезами жалю, пробивав ся силоміць крізь все, а якась туга, лагідна мов оксамітовий плащ, лежала на всїм, і викликувала що раз більше бажань і любов до житя.

Чудні були звуки лїса в тишинї сеї ночи! Нїжнїйші від музики; був то радше якийсь шепіт, що зілляв ся з мягкою темнотою ночи, а серед того шепоту з листка на листок падали краплї дощу, що зросив усе ще за сонця.

. . . . . .

Довгий, тяжкий час — і столїтні полягли.

Прості, повбивані велити лежали умощені у власній зеленї.

Пняки, що по них остали ся, і валковате, аж на верх землї вибуяле корінє, сторчали покалїчені з моху.

Ще лежали столїтні на горах — однак не поодиноко. Обсїяні були гори їх трупами, на право і лїво. Лежали і скісно, поперек і рівно... Густо одні коло одних, голова об голову, ґрупами, або одно верх другого, або як котре упало.

Здалека робив їх вид вражінє скошеного лїса!

Гори, позбавлені майже до наготи свого строю, котрий був зимою і лїтом, віками, незмінний в своїй сьвіжій красї, сторчали тепер посоромлені до небес, силуючись надармо останками колишньої одежі закрити неформні сустави.

Зраджені орли і осиротїлі яструби пролїтали сумовито сюди і назад; лише коли орли від часу до часу по короткім летї спочивали і наїжали люто пера, чорні, ворожо блистячі очи звертаючи чигаючо в доли, тодї яструби снували ся в повільних нечутних кругах над поляглими...

. . . . . .

Коли упавших стягано з їх висоти, вела ся борба на житє і смерть.

Богато наємників стратило житє; богато стало на віки нездатними до працї; а иньші знов лежали тяжко покалїчені місяцями в долах.

Велетів звалювати!

Таких, що стояли на місци сотню років, котрих корінє зарило ся в найглубше нутро гори і там переплелося з корінєм ріжнородних иньших рослин на віки!... Звалювати їх і не ушкодити себе, не знищити молодого поросту, і не знищити всего довкола...

Так як нїколи невтомимі мурахи, вдирали ся наємники на найнедоступнїйші місця, уоружені ланьцухами і прочим знарядєм.

Найсамперед стїсували з них кору.

Она завдала чимало працї. Заросла сильно в тїло і ствердла так, що сокира відскакувала від неї; аж по довгім рубаню розскакувала ся трісками і падала на множество елястичного зеленого галузя, котре віддїлене від тїла, мало висихати.

Відтак сильні руки, погорджаючи всяким небезпеченьством і перепонами, котили тяжких великанів. З глухими, рівночасно видаваними окликами, що мали додавати відваги, а пригадували скорше окрики диких птахів, чим гармонїйні людскі звуки, сповняли наємники сю працю, підчас коли з їх чола лляв ся струями піт, а з поранених рук текла кров. Пробуванє на самотї, а і здичінє наповняло їх при такій роботї шаленою відвагою, а надїя на високу нагороду запалювала в їх очах блеск побіди.

Недалеко підніжя ограблених гір, будовались на борзї з грубих бальків мости. Кочені з вершин великани спирались на тих мостах, а звідти знов потручувані наємниками падали одні по других з глухим лоскотом на рівну землю.

Тут не лежали они довго. Великі желїзні гаки забивались їм в голову; до гаків запряжувано коний, і ті волїкли їх повільним кроком, з похиленою головою. Волїкли дорогою, виложеною з молодих дерев...

Кроваво-червоний огонь палахкотїв по таких перемогах до опівночи по горах, а герої-рубачі, умостивши ся вигідно округ него, позакурювавши люльки, обговорювали відпорну силу побіджених.

(Дальше буде.)

відповіди нашого правительства виймаємо уступ про Буковину: „На Буковині розширені вироби з соломи виключно яко домашний промисл, і то головно в північній части краю між Днїстром а Прутом (полїтичні повіти Кіцмань і Чернівцї), а по трохи також в сторожинецкім і ґурагуморскім повітї. Плетенем соломи яко побічним ремеслом доходовим займають ся в північній части краю мужчини і женщини, а в полудневій части переважно лише женщини. Виробляють передовсїм соломяні капелюхи для селян, в полуднево-східній части соломянки, соломяні вінцї, матти і кошики. В Чернівцях виробляють ще кошики до печеня хлїба і звичайні плетені вози. Материял, якого уживають до плетеня, є з пшеницї, жита або вівса. Соломяних капелюхів уживають самі селяни, иньші вироби продає ся або на замовлене або на ярмарках. Однак вибір не є надто великий, вивозу того артикулу нема“. Треба би додати, що коли-б лише правительство подало енерґічну ініциятиву, то загранична торговля тим виробом могла би процвитати, бо всякі услівя до того є.

Товариство лїкарів на Буковинї відбуде засїдане в пятницю дня 24-го с. м. На нїм буде між иньшим др. Квятковский мати відчит про промінї Рентґена і їх значінє для хірурґії.

Сими днями помер у Відни славний різьбар Віктор Тільґнер. Він родив ся 1844 р. в Пресбурґу, ходив потім до реальної школи і академії у Відни. Там пізнали скоро его талант і майже всї премії, які лише були, діставали ся вже тодї молодому академикови. Ще яко ученик дістав наказ для цїсарского арсеналу зробити статуу князя Леопольда VI. з мармору. Але молодому різьбареви закинули, що він за богато мальовничости вкладає в свої працї і тому з розпуки хотїв піти до війска. Тодї прийшов з Франциї різьбар Дельоа і сей заохотив Тільґнера до дальшої витревалости. 1874 поїхав до Італії, опісля вернув до Відня і працював у славного Макарта. Там побачив наш цїсар его роботу, похвалив еї і від тодї діставав Тільґнер все роботи для цїсарских будівель. В своїй автобіоґрафії признає Тільґнер, що завдячує цїлий свій бит лише ласкавій ініциятиві нашого цїсаря.

Убійник власної жінки. Перед судом присяжних у Львові вела ся від вторка до передвчера карна розправа против Василя Голода і Стефана Мовчка, обжалованих о убійство Доськи Голод, жінки Василя. Голод, родом з Стратина, в бережаньскім повітї, оженив ся недавно на жадане своїх родичів з Доською, хоч мав любовні зносини з другою дївчиною. Зараз по весїлю покинув він свою жінку і пересилив ся до Львова, де найшов службу яко льокай в асекурацийнім товаристві ім. Ґізелї. Знакомі, котрі знали, що Голод покинув жінку та що видає себе всюди за нежонатого, робили ему докори і тодї обіцяв Голод погодити ся з жінкою і велїв їй приїхати до Львова, де найшов їй службу у кухарки бурси Старопигійского інститута. Мимо того з жінкою жив зле, встидав ся еї і лиш рідко до неї заходив, як хотїв виманити у неї гроші, і здає ся, що вже тодї носив ся з думкою, щоби жінку убити або позбути ся еї в який иньший спосіб, хоч Доська щиро его любила і була честна та добра жінка. Тимчасом найшов собі Голод любовницю, Магду Забурняк, представив ся їй яко паробок і обіцяв з нею женити ся, а наслїдком тих зносин була дитина. Вкінци довідала ся й Магда, що Голод жонатий, і робила ему тяжкі докори, що еї звів, але він успокоїв еї, що Доська слабовита і вскорі умре. Щоби-ж позбути ся жінки, сприятелював ся з Мовчком, льокаєм без занятя, і оба они уложили спільно плян, як мають Доську убити. За прислугу мав Голод дати Мовчкови 50 зр. і плащ. Спершу наміряли злочинцї утопити Доську, але що то було в зимі і стави позамерзали, покинули той плян, а придумали иньший. Іменно рішено заманити еї до прачкарнї в Ставропигії і там задушити, а відтак повісити, щоби видавало ся, що Доська сама собі відобрала житє. В тій цїли став Голод — як каже — за намовою Мовчка, розпускати поголоску, що его жінка хоче повісити ся. Вкінци дня 13-го грудня намовив Голод жінку, щоби прийшла вечером до прачкарнї, а він там буде на неї ждати. Утїшена жінка, гадаючи, що чоловік хоче з нею вкінци помирити ся, пристала на его предложенє і вечером по 7-ій годинї прийшла на умовлене місце. Але тут ждала еї смерть. Оба убійники, Голод і Мовчко, що засїли ся були на свою жертву, кинули ся на Доську несподївано і хоч она була дуже сильна та — як вказували знаки на земли і віддерта листва від дверий — мусїла з розпукою боронити ся, задушили еї а відтак повісили. По убійстві вийшли оба розбійники з прачкарнї, Голод пішов до дому, а Мовчко, що взяв від Голода корону, потяг ще на горівку. На другий день арештовано Голода, а в кілька днїв пізнїйше і Мовчка. При розправі признали ся оба злочинцї до убійства, але вину звалював один на другого. Переслухувані сьвідки оповідали, що Доська любила дуже свого чоловіка, що зносила терпеливо всякі зневаги від него, була тиха, робітна і честна. В пятницю вечером скінчила ся розправа, а трибунал засудив Голода на кару смерти, а Мовчка на 10 лїт тяжкої вязницї. Оборонцї внесли відклик від сего засуду.

Шпиталь, в котрім хорих удушують. До шпиталю в Шарльотенбурґу під Берлином принесли хорого робітника Бурдзиньского, котрий в ночи був все неспокійний і кричав. Слуги его успокоювали, але даремно. Одного дня найшли его вже трупом. Лїкарі орекли, що він помер в наслїдок удушеня. Отже оба слуги, що вартували коло Бурдзиньского, зачали себе обопільно оскаржувати, що то він силою хотїв покійного заспокоїти і при тім удушив. Арештовано обидвох і виточено їм процес.

Romania Juna. Віденьский дописуватель „*Дѣла*“ пише таке: „Перед тижнем обходило товариство академичне „Romania Juna“ свій 25-лїтний ювилей істнованя. Торжество відбуло ся величаво під протекторатом члена палати панів Николи Думби. В комерсї взяли участь делеґати румуньских студентів з Чернівцїв і з Букарешту; було також множество гостий. Зі Славян явили ся Чехи, Словаки і москвофільска „Буковина“; та послїдна майже в комплетї. Румунам мусїло сим разом дуже залежати на Русинах, бо до „Сїчи“ окрім запросин присилали двома опадами ще й по трех відпоручників. Та товариство „Сїч“ не взяло участи, лише вислало поздоровне письмо. В мотивах сказано, що „Сїч“ з огляду на роз'ярену борбу межи Румунами і Русинами на Буковинї вважає своїм обовязком не брати участи в румуньских торжествах характеру національного. Сим разом становище „Сїчи“ подїлило польске академичне „Ognisko“. Зі Славян промовляв на комерсї один Словак, але й ему відобрали слово, коли почав розкривати картину мадярского насильства. Шкода, дуже велика шкода, що не забрав слова представитель „Буковини“; був би може заспокоїв нашу цїкавість і розсказав: що іменно спонукує москвофільску молодїж подїляти полїтичні погляди таких трупів, як посли Волян, Бежан et tutti quanti... Для цїлости опису запримічу, що всї промови мали бути досить сухі і нецїкаві. Остаточно випито стоячи тоасти: вперед за нашого цїсаря а дальше — за короля Румунії... От, всьо можна зробити, треба тілько знати взятись за дїло...“

Муки арештованого. Перед трибуналом присяжних в Чернівцях відбула ся онодї карна розправа против двірника Николая Онуфрейчука з Волоки о злочин вимушеня. Дня 19-го падолиста м. р. казав він арештувати Николая Ґорду і замкнути в коморі. Коли арештований не хотїв признати ся до вини, зачав обжалований враз з Тодором Онуфрейчуком его бити кулаками в лице і голову. Але Ґорда ще не хотїв признавати ся, отже они стали его обкладати грубим кійом по голові, лици і голих ногах так, що Ґорда через два тижнї не міг взяти ся до жадної роботи. Обжаловані виперли ся вини, однак суд засудив Тодора Онуфрейчука на два місяци арешту, а Николая О. увільнено.

Їхав через лїс жид, що позичав гроші на дуже великі проценти, а сам був хитрий і не давав ся нікому ошукати. Та прийшла раз і на него черга. Моторний якийсь паробок сховав ся в лїсї коло Б. з стрільбою в руках. Коли жид мав коло него минати, вискочив він нагле з гущавини і крикнув: „Купи від мене стрільбу за 100 зр., бо инакше зараз тебе застрілю“. Жид перелякав ся, але скоро осьміхнув ся і заплатив паробкови 100 зр. Взяв він тодї стрільбу, вимірив до паробка і кличе: „Віддай тих 100 зр., бо застрілю!“ — „Ага!“ — відповів з сьміхом паробок — не вистрілиш, бо ся стрільба пороху ще не бачила і не набита.“ Сказав і втїк в лїс, а жид стиснув люто губи і повандрував далї.

Практичний винахід. Віденьска фірма патентова виставила тамтого тижня у віденьскім товаристві промисловім модель таких дверий, котрі нїякий злодїй не годен отворити або розбити. Двері складають ся з двох половин і суть з середини обиті бляхою. На дверох із середини есть такий прилад, котрий в тій хвили, скоро би злодїй отворив підробленим ключем двері, закладає грубу штабу зелїзну, котра не дає ему отворити одної половини дверий дальше, як на три пальцї. Можна би двері отворити аж тогди, коли-б двома тайними замками отворило ся ще й другу половину дверий, але тогди знов прилад електричний дає знати, що злодїй добуває ся. Цїлий сей прилад коштує всего лиш 25 зр.

Коротка драма. Яко найновшу пробу американьского гумору подає одна часопись з Нового Йорку слїдуючу драму: (Заслона підносить ся.) Молодий мужчина сидить на колїнах гарної маленької женщини. Они себе обіймили. Відразу отворяють ся задні двери і входить нечутно чоловік тої жінки в подорожнім убраню. Він кидає на бік ручний куферок і парасоль, витягає револьвер і стріляє. Бум! (Жінка паде мертва до долу). Бум! (Молодий мужчина вмерає.) Чоловік приступає близше, засаджує монокель і придивляє ся трупам: Господи! Та-ж я не в своїм помешканю! (Заслона спадає).

Який буде 1896 рік? Знаний мереольоґ Матіє предсказує, що теперішний рік буде мірно мокрий, і більше теплий як холодний. Весна буде з початку бурлива і холодна; лїто горяче; осїнь погідна і суха; зима умірковано морозна і снїжна. В такі роки — як виказує досьвід — урожай збіжа і трави буває по більшій части середний, в західних же сторонах буває більше як середний, а навіть добрий.

Дрібні вісти. Письменні іспити зрілости при гр. пр. реальній школї в Чернівцях розпічнуть ся дня 4-го мая с. р. — Іспити з жіночих робіт ручних відбудуть ся в Самборі дня 26-го мая с. р. перед іспитовою комісиєю. — Вість, що др. Е. Олесницкий переносить ся зі Стрия до Копичинець, показала ся неправдивою. — Аранжери народного віча у Львові внесли рекурс против заборони того віча, котрий вкінци опинив ся аж в державнім трибуналї, однак і сей орік онодї, що заборона була узасаднена. — Коло Лужан витягнули люди з Прута трупа маленького хлопчика. Сконстатовано, що дитину найбільше два днї перед найденем кинено в ріку. Заряджено строге слїдство. — З нагоди 50-лїтного ювилею нашого цїсаря рішила Societatea pentru cultura şi literatura română în Bucovina засновати зі складок пристановище для бідних учеників.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 20-го квітня 1896 року.

Віденъ. Правительство має намір по полагодженю виборчої реформи полагодити ще зміну поступованя екзекуцийного, ревізию катастру і уставу пенсийну по зверненю еї палатою панів.

Віденъ. Вчера відбула ся нарада мінїстрів; рішено не предложити вибір д-ра Люеґера до затвердженя.

Віденъ. Помимо заперечень удержує ся поголоска, що мінїстер війни бар. Кріґгаммер думає уступити. Яко наслїдника називають ґенерала Давида, теперішного намістника Дальмациї.

Літературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодіжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за рочник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в літоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За кожде слово платить ся 1 кр.

Важне для всїх!

Хто із Вп. Читателїв хоче що дешево набути або добре продати, най оголосить через нашу ґазету, то певно не пожалує.

Важне для громад! Одно буковиньске місто має дві великі огневі сикавки на продаж. Цїна дуже низька.

Всї прибори до робленя соломяних улїв є на продаж. Цїна дуже низька.

Млин кінний з францускими камінями і з всїма найлїпшими приборами є в Чернівцях на продаж. Цїна дуже приступна.

Фортепян старий на продаж в Чернівцях. Цїна 30 зр.

Книга адрес для купцїв. Містить $1^1/_2$ мілїона всїляких адрес. Замісць 14 зр. лише 2 зр. 50 кр.

І. Рехенберґа книгарня і папірня в Чернівцях, улиця ратушева 23. Поручаю ся до доставлюваня руских книжок і ґазет. Маю великий склад руских книжок для всїх шкіл. Прибори до писаня продаю по найдешевших цїнах. Для шкіл народних особливо користні услівя.

3—12. **І. Рехенберґ.**

Візок для одного коня з двома дишлями, плетеним кошем, мягким сидженем, ще мало уживаний, і шори є на продаж. Цїна дуже приступня.

Американьский будильник 1 зр. 65 кр., з календарем 2 зр. 5 кр.

Зеґарок стїнний з вагою, що лише йде а не бє, 1 зр.; будильник 1 зр. 25 кр., а такий, що бє і будить, 1 зр. 90 кр.

Францускі зеґарки стїнні накручують ся раз на тиждень. Добрі для шкіл, читалень і т. д. 2 зр. 60 кр.

Цїни сих зеґарків суть фабричні для перепродажи. Меньше як тузин (12) не висилає ся.

Ножики кишенькові з 2-ма і 3-ма вістрями, 6 тузинїв (82 штук) 7 зр. 20 кр. Меньше як 6 тузинів не висилає ся.

Машина до шитя употреблена, але ще дуже добра, 25 зр. Можна і ратами сплачувати.

Машина до плетеня пончіх і рукавиць, употреблена 25 зр. За помочію сеї машини можна денно 8 пар пончіх сплести і то о много красше, як руками.

За 7 зр. 20 кр. можна дістати ріжних річий: 12 ножів столових, 12 вилок, 12 ложок (британїя), 12 ложечок, 12 ножів кухонних, 6 ножів для хлїба, 6 ножиць сталевих, 6 ножиків кишенькових, 2 кохлї (британїя).

100 великих сьв. образів в красках з рускими підписами 5 зр. Близько 40 штук таких образів (кождий иньший) висилає фабрика на взір за 2 зр. Такі образи продають перепродавцї по 15 до 20 кр.

Про сї оголошеня (1—13) дає близші відомости Адмінїстрация „Добрих Рад“ в Рогізнї п. п. Садаґура.

На кожде замовленє треба прислати почтову марку за 5 кр.

Поручаємо гостинницю Метрополь Лерхенфельда в Чернівцях при улици Ратушевій.

Віктор Тірінґ з Відня, Praterstrasse 11, поручає впв. Публицї свою новоотворену філїю зі складом одежі в Чернівцях при улици Ратушевій ч. 7. Цїни як найнизші! 9—12.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“, бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

Памятайте на Народний Дім в Чернівцях!

ДР. ПЕТРО ІССЕЧЕСКУЛ,

ц. к. нотар

в Чернівцях

переніс свою канцелярию з головної улицї до власного дому при

ул. палати краєвої

(Landhausgasse) **16.** (2—5)

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізнї що місяця. Передплата, платна в Рогізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

1. рочник „Д. Р.“ містить до 200 поучаючих уступів а зверх 120 забавних приказок і много иньшого. Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., без 2. числа 80 кр., а без 2. і 3. лише 40 кр.

2. рочник „Д. Р.“ містить до 300 статейок, дуже много приказок і одну довгу повість, що майже через всї числа тягне ся: „Як то з Василя Двірничука зробив ся Василь Дворницкий і які він пригоди мав, що ся свого роду відцурав.“ Цїна цїлого рочника 1 зр. 20 кр., а без двох чисел 50 кр.

3. рочник „Д. Р.“ містить так само як і другий рочник дуже много пожиточного для господарства і забави, много образків і одну більшу повість: „Як визволювали Сорохан і Громко своїх синів з войска“. Ся повість була печатана вже 4 рази (3 рази по руски і раз по нїмецки“). Цїна цїлого рочника 1 зр. 30 кр., без двох чисел 60 кр.

4. рочник „Д. Р.“ містить як і попередні дуже много пожиточного і забавного для всїх і окрім того много дуже практичних рисунків. Цїна цїлого рочника 1 зр. 40 кр., а без двох чисел 70 кр.

5. рочник „Д. Р.“ містить окрім всїляких порад для всїх ще і 8 дуже забавних повісток як нпр.: „Адвокат в небі“ „Ретельний жидок.“ Цїна 1 зр. 20 кр.

6. рочник Д. Р. містить забавну повіст: „Петро Фостик і єго син Фостович“.

Цїна 6 рочників разом з рек. пересилкою 6 зр.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **всїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїленє **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.